

DIN RÄTT ATT VARA DU PÅ NÄTET | ÅK 4-6

Vad får man säga på internet - förtal

En introduktion till hur man får och inte får uttrycka sig på nätet.

LEKTIONSDEL 1

Lagar på nätet

Läs texten. Fundera kring vilka lagar och regler som är viktiga på nätet.

Lagen gäller på internet

Det finns människor som glömmer bort vad som är okej att göra mot andra människor, när de använder internet. Oftast är det vuxna, men det finns barn som betar sig illa också. Det är bra att känna till att det finns lagar för hur vi får behandla varandra. De lagarna gäller både på nätet och i livet utanför internet.

1. Känner du till några lagar? Berätta för varandra!
2. Känner du till några lagar som bestämmer hur man får vara mot andra?

LEKTIONSDEL 2

Vad är förtal?

Ta tillsammans reda på vad ordet förtal betyder. Slå upp ordet det i en ordlista eller ordbok. Samtal om vad förtal är.

- Vad är ett tal eller att tala?
- Vad betyder förtal eller förtala tror du?
- Förtal är ett brott. Vad tror du det är för slags brott?

LEKTIONSDEL 3

Är detta förtal?

Läs texten om förtal. Ta ställning till vilka situationer i listan du tror är förtal enligt lagen.

Vad är förtal?

Förtal är att anklaga någon för att ha gjort något olagligt utan att ha bevis för det. Det är också förtal att tala illa om eller sprida falska rykten om en person eller på annat sätt få andra att tycka sämre om personen. Om man gör det kan man bli så kan man bli dömd för förtal. Och om du sprider något som någon annan har sagt om en tredje person då är det du som är skyldig till förtal.

Är det förtal:

- att säga att ens lärare luktar svett?
- att säga till en kompis att man tror att läraren stjälar pengar ur klasskassan?
- att säga att en kompis har sagt att läraren stjälar pengar?
- att säga att ens lärare nyper elever som inte har gjort sina läxor?
- att säga att ens lärare är en dålig lärare som inte kan lära ut någonting alls?

Svar till påståendena finner du här.

LEKTIONSDEL 4

Vad ska man göra?

Läs texten om vad du ska tänka på om du eller någon du känner har blivit utsatt för förtal.

Om något händer

Om något dåligt händer dig eller någon annan på nätet, något som gör dig ledsen, arg eller som du undrar över, säg till! Prata med en kompis eller ännu hellre en vuxen som du litar på. Mycket går att reda ut, bara man pratar om det. Glöm inte att dokumentera.

- Ta skärmdumpar.
- Spara mejl och andra meddelanden.
- För att kunna spåra IP-adresser måste mejlen ha sparats i original.

Lärarinstruktioner

Lektionens syfte

Syftet med lektionen är att låta eleverna bli bekanta med några av de brottsrubriceringar som är vanligt förekommande för brott som sker på nätet.

Förberedelser

Läs gärna texterna Näthat - lagar och fakta och Näthat - utsatt på polisen.se som beskriver några av de vanligt förekommande brotten på nätet. Gå gärna igenom några lagar som handlar om vad man får säga på nätet. Genom att förstå lagstiftningen ska eleverna få en uppfattning om vad man får och inte får göra på nätet. Detta är en viktig del i den digitala kompetensen, både för att förstå hur samhället påverkas av digitalisering och för att själv bli en kompetent användare. Som icke-jurist kan en av de mest frustrerande aspekterna av juridik vara att svaret många gånger är "det beror på" om något är olagligt eller inte. Därför kommer du heller inte kunna ge eleverna säkra svar vid varje fråga som uppstår.

Läs igenom texterna och svaren till påståendena. Målet är att ge eleverna en förståelse för att lagar och regler även finns på internet.

Kul att ni är klara!

Hoppas det var en bra och lärorik lektion. Det finns många andra att göra! Gå till .